

Myndighetsuppgifter på elområdet

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i ellagen. Förslaget innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter som kompletterar EU:s nätkoder för el.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2018.

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:93 Myndighetsuppgifter på elområdet.

Innehållsförteckning

- Utskottets förslag till riksdagsbeslut3
- Redogörelse för ärendet4
 - Ärendet och dess beredning.....4
- Utskottets överväganden.....5
 - Myndighetsuppgifter på elområdet.....5
 - Utskottets ställningstagande.....6
- Bilaga 1*
- Förteckning över behandlade förslag7
 - Propositionen7
- Bilaga 2*
- Regeringens lagförslag8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Myndighetsuppgifter på elområdet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:93.

Stockholm den 12 april 2018

På näringsutskottets vägnar

Jennie Nilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jennie Nilsson (S), Lars Hjalmered (M), Hans Rothenberg (M), Per-Arne Håkansson (S), Josef Fransson (SD), Hanif Bali (M), Helena Lindahl (C), Lise Nordin (MP), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Maria Weimer (L), Penilla Gunther (KD), Anna-Caren Säterberg (S), Patrik Engström (S), Håkan Svenneling (V), Mikael Peterson (S) och David Lindvall (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens proposition 2017/18:93 Myndighetsuppgifter på elområdet. Inga motioner har väckts med anledning av propositionen. Regeringens lagförslag redovisas i bilaga 2.

Bakgrund

Den 13 juli 2009 antog Europaparlamentet och rådet det s.k. tredje inre marknadspaketet för el och naturgas. I paketet ingår bl.a. EU:s elhandelsförordning. Förordningen har som syfte att fastställa rättvisa regler för gränsöverskridande elhandel och därmed stärka konkurrensen på den inre marknaden för el och att underlätta genomförandet av en väl fungerande och transparent grossistmarknad med hög nivå av elförsörjningstrygghet. Elhandelsförordningen innehåller bl.a. regler som rör certifiering av systemansvariga för överföringssystem, Europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för el och regionalt samarbete. EU-kommissionen har därefter antagit flera förordningar med nätföreskrifter, även benämnda nätkoder.

I Energimarknadsinspektionens regleringsbrev för 2016 gav regeringen myndigheten i uppdrag att utreda behovet av kompletterande nationella föreskrifter i anslutning till sådana riktlinjer och nätkoder som EU-kommissionen meddelar enligt EU:s elhandelsförordning och, om det var motiverat, ta fram förslag till kompletterande lag eller förordning (dnr M2016/00852/Ee). Energimarknadsinspektionen redovisade uppdraget i december 2016 i rapporten Kommissionsriktlinjer och nätföreskrifter för el – översyn av ansvarsfördelning och behov av kompletterande nationell lagstiftning (Ei R2016:13).

Regeringen begärde i november 2017 in Lagrådets yttrande över de föreslagna lagändringarna. Lagrådet föreslog i sitt yttrande ett förtydligande av det bemyndigande som finns i 8 kap. 3 d § i lagförslaget och som i sak stämmer överens med nuvarande 8 kap. 1 § andra stycket ellagen. Regeringen har dock inte följt Lagrådets förslag och anför i propositionen att normgivningsbemyndiganden så långt som möjligt bör utformas på ett enhetligt sätt.

Utskottets överväganden

Myndighetsuppgifter på elområdet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857).

Propositionen

Inledning

Mot bakgrund av EU:s elhandelsförordning har EU-kommissionen antagit flera förordningar med nätföreskrifter (dessa föreskrifter brukar benämnas nätkoder). Bland dessa nätkoder finns förordningar som brukar kallas för anslutningskoderna och driftkoden.

Anslutningskoderna syftar till att möjliggöra ett driftssäkert sammanlänkat europeiskt elsystem och en harmoniserad europeisk elmarknad som klarar framtida utmaningar. I anslutningskoderna finns harmoniserade krav för anslutning till elnätet. Många av kraven anges direkt i anslutningskoderna. I vissa fall är det dock berörda systemansvariga eller berörda systemansvariga för överföringssystem som ska ange kraven utifrån de ramar som sätts upp genom anslutningskoderna. Anslutningskoderna trädde i kraft under perioden maj–september 2016. Kraven i förordningarna ska tillämpas fr.o.m. tre år efter offentliggörandet i Europeiska unionens tidning.

I likhet med anslutningskoderna syftar driftkoden till att möjliggöra ett driftssäkert sammanlänkat europeiskt elsystem. Driftkoden innehåller riktlinjer för krav och principer för driftssäkerhet, regler om samordning och datautbyte mellan nätföretag och betydande nätanvändare, regler om utbildning och certifiering av nätföretagens anställda, krav för samordnad avbrottsplanering, krav för planering mellan transmissionsnätsföretagens kontrollområden och regler som syftar till inrättande av en unionsram för lastfrekvensreglering och reserver. De aktörer som berörs är nätföretag och sådana betydande nätanvändare som större kraftproduktionsmoduler och förbrukningsanläggningar. Driftkoden trädde i kraft den 14 september 2017. I vissa delar ska den dock tillämpas först fr.o.m. senare tidpunkter.

Ändringar i ellagen

I propositionen föreslås ändringar i ellagen (1997:857) som innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter som kompletterar EU:s nätkoder för el. Förslagen innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om sådana generellt tillämpliga krav för anslutning av

anläggningar till elnätet som avses i anslutningskoderna. Dessutom föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om sådant datautbyte som avses i artikel 40.5 i driftkoden.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2018.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot de föreslagna lagändringarna och tillstyrker därmed regeringens proposition.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:93 Myndighetsuppgifter på elområdet:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i ellagen
(1997:857)

Härigenom föreskrivs i fråga om ellagen (1997:857)¹

dels att nuvarande 8 kap. 1 a § ska betecknas 8 kap. 3 b §,

dels att 8 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 8 kap. 3 c–3 e §§, av följande lydelse,

dels att det närmast före den nya 8 kap. 3 b § ska införas en ny rubrik som ska lyda ”Driftsäkerhet”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.1 §²

Regeringen skall utse en myndighet som har det övergripande ansvaret för att elektriska anläggningar samverkar driftsäkert så att balans inom hela eller delar av landet kortsiktigt upprätthålls mellan produktion och förbrukning av el (systemansvarig myndighet).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, i den mån det behövs av hänsyn till driftsäkerheten hos det nationella elsystemet, meddela föreskrifter om kontroll, provning eller besiktning samt andra föreskrifter som angår elektriska anläggningar, anordningar avsedda att anslutas till sådana anläggningar, elektrisk materiel eller elektriska installationer.

Den myndighet som regeringen bestämmer har det övergripande ansvaret för att elektriska anläggningar samverkar driftsäkert så att balans inom hela eller delar av landet kortsiktigt upprätthålls mellan produktion och förbrukning av el (systemansvarig myndighet).

3 c §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana generellt tillämpliga krav för an-

¹ Senaste lydelse av 8 kap. 1 a § 2009:582.

² Senaste lydelse 2005:404.

slutning av anläggningar till el-nätet som avses i

1. artikel 7.1 i kommissionens förordning (EU) 2016/631 av den 14 april 2016 om fastställande av nätföreskrifter med krav för nätanslutning av generatorer, i den ursprungliga lydelsen,

2. artikel 6.1 i kommissionens förordning (EU) 2016/1388 av den 17 augusti 2016 om fastställande av nätföreskrifter för anslutning av förbrukare, i den ursprungliga lydelsen, och

3. artikel 5.1 i kommissionens förordning (EU) 2016/1447 av den 26 augusti 2016 om fastställande av nätföreskrifter med krav för nätanslutning av system för högspänd likström och likströmsanslutna kraftparksmoduler, i den ursprungliga lydelsen.

3 d §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kontroll, provning, besiktning eller andra krav för att säkerställa driftsäkerheten hos det nationella elsystemet när det gäller

- 1. elektriska anläggningar,*
- 2. anordningar avsedda att anslutas till en elektrisk anläggning,*
- 3. elektrisk materiel, och*
- 4. elektriska installationer.*

3 e §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådant datautbyte som avses i artikel 40.5 i kommissionens förordning (EU) 2017/1485 av den 2 augusti 2017 om fastställande av riktlinjer för driften av elöverföringssystem, i den ursprungliga lydelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.